

LIETUVOS ALPINIZMO ČEMPIONATAS

ĮKOPIMO ATASKAITA

**DENT DU GÉANT, 4013 m
(Milžino Dantis)**

**Pietvakarių puse Burgener plokštėmis
(SW Face by Burgeners slabs, Normal route),
D-, 5c
AD, 4c, A0 panaudojant fiksuotą virvę**

2016 metai

Bendrieji duomenys

Įkopimo data:	2016-09-28
Klasė:	Uolinė
Valstybė, kalnų rajonas:	Prancūzija, Aukštutinė Savoja (Houte Savoie), Monblano masyvas
Viršūnės pavadinimas ir aukštis:	Dent du Géant, 4013 m.
Dalyviai:	Darius Gelažius, Žygintas Minelga.

Maršruto informacija

Maršruto pavadinimas ir sudėtingumo kategorija:	Pietvakarių puse Burgener plokštėmis (SW Face by Burgeners slabs, Normal route) D-, 5c lipimui nenaudojant fiksuotos virvės AD, 4c, A0 naudojant fiksuotą virvę Alpinistinis sudėtingumo vertinimas – „International French Adjectival System“. Laisvo laipiojimo vertinimas – „French numerical grades“. „Aid climbing“ vertinimas pagal – „The original grading system“.
Vertikalus aukščio skirtumas, maršruto ilgis ir bendras statusas:	Vertikalus aukščio skirtumas ~710 m. Min. aukštis (ne starto vietoje) ~ 3300 m.v.j. Maks. aukštis – 4013 m.v.j. Bendras uolinės dalies statusas ~65°-70°
Atskirų techninių atkarpų ilgiai, charakteristika ir sudėtingumas:	Starto vieta: rifugio Turino 3375 m.v.j. Priėjimo per ledyną aukščio skirtumas ~ 300 m. Kopimo mišriu reljefu aukščio skirtumas (sniegas-uolos, „Dantenos“) ~ 250 m. Uolinio maršruto pradžia („Dantis“) ~ 3853 m.v.j. Uolinio maršruto aukščio skirtumas ~ 160 m. Ledyno pabaigoje kertame plyšį ir bergšrundą. Kopiant „Dantenomis“: sniegas 50°- 60°, uolos I-II (UIAA). Objektvyvus pavojus – judanti uoliena. Kopimas „Dantimi“: • nusileidimas keletą metrų stačiu sniego šlaitu žemyn iki įrengto turėklo, traversas pagal danties sieną į vakarų pusę; • ~15 m. iki 5c. Yra fiksuota virvė. Naudojant fiks.virvę- A0, 4c. Stotis įrengta (žiedas, varžtai); • ~30 m. 4b-4c tradicinio lipimo atkarpa be įrengtų saugos taškų, vienas paliktas „friendas“, stotis-fiksuotos virvės pradžioje; • ~100 m. plokštėmis pagal įrengtą fiksuotą virvę. Sudėtingumas iki 5c, naudojant fiks.virvę- A0, 4c. Stotys fiks.virvės tvirtinimo vietose, keli pitonai saugos taškams;

- keletą metrų lipimas kaminu, išlipimas ant pietinės keteros, kamino pabaigoje fiks. virvė baigiasi. Sudėtingumas kaip plokštėmis;
- ~10 m. 3b-4b trad. atkarpa be įrengtų saugos taškų iki pietvakarinės viršūnės (Pointe Selle, 4009 m.);
- trumpas nusileidimas kaminu, 3c, iki įrengto žiedo, virve nusileidimas kelis metrus iki balno;
- trumpas traversas iki pagrindinės viršūnės papėdės, čia įrengta fiks. virvė, keletas metrų iki pagrindinės viršūnės (Pointe Graham, 4013). Sudėtingumas III (UIAA).

Maršruto būklės ir meteorologinių sąlygų aprašymas:

Oro sąlygos geros, bet žieminės. Giedra, vėjas ~2 m/s. Ryte viršūnėje apie -6°, antroje dienos pusėje apie -1°. Tiesioginiuose saulės spinduliuose šilta. Dieną prieš kopimą iškrito ~2cm sniego. Uoliniame maršrute sunkumai ne dėl šviežio, bet dėl sukietėjusio sniego. Daug sukietėjusio sniego ant lentynėlių. Ne vertikalūs plyšiai taip pat užpildyti sukietėjusiu sniegu kurį reikėjo krapštyti ieškant tinkamų kybių. Dėl žemos temperatūros uolinių batelių nenaudojome. Lipant su batais snieguotomis plokštėmis trūko sukibimo su uola. Tačiau žemesnė temperatūra duoda daugiau saugumo ir patogumo lipant „Dantenomis“.

Maršrute esamos įrangos saugumui užtikrinti ar kopimui palengvinti aprašymas:

Ten kur yra įrengta fiksuota virvė, saugos taškams buvo naudojamos virvės tvirtinimo vietos, be to, ant fiks. virvės rišome kilpas saugos taškams. Šalia fiksuotos virvės yra keletas pitonų (retai). Trad. atkarpose įrengtų saugos taškų nėra, tik vienas paliktas „friendas“. Viena įrengta stotis pralipus pirmą etapą (~15 m.). Kitos stotys fiks.virvės tvirtinimo vietose. Buvo siekiama fiks. virvę naudoti tik saugai užtikrinti, nenaudoti jos lipimui. Tačiau keliose maršruto vietose lyderiaujant fiks. virvė buvo apkrauta.

Leidžiantis nuo Pointe Selle į balną, taip pat nuo Pointe Graham į balną, įrengti žiedai. Nusileidimui virve nuo Danties pietine siena, iki uolinio maršruto pradžios, įrengtos nusileidimo stotys, be to, kaip atsarginis variantas, yra keletas pavienių pitonų. Leidžiantis virve gali būti sunku pasiekti norimą stotį (rekomendacijos pateiktos atitinkamoje dalyje).

Laikas, praleistas įkopime:

Startas iš rifugio Torino	- 7:30
„Dantenu“ pradžia, miškas (sniegas-uola)	- 8:38
„Valgomasis“ („Danties“ papėdė)	-10:05
Uolinio maršruto pradžia	- 10:50
Viršūnė	- 16:17
Nusileista iki „Valgomojo“	- 18:12
Rifugio Torino	- 20:30

Priėjimo ledynu laikas	- 1:08
Kopimas mišku į „Dantenas“	- 1:27
Uolinio kopimo laikas	- 5:27
Nusileidimas nuo „Danties“	- 1:55
Nusileidimas „Dantenomis“ ir ledynu	- 2:20
Visas laikas maršrute	- 13 val.

Nakvynių skaičius, vietos ir sąlygos: [Be nakvynės.](#)

Pagalba iš šalies: [Jokia pagalba nesinaudota.](#)

Įkopimo eiga

Aklimatizacija ir/arba treniruočių įkopimai:

2016-09-25 treniruočių laipiojimas uolomis su alpinistiniais batais šalia Chamonix, Parc des Gailands.

2016-09-26 pervažiuojame į Italiją, iš La Palud keltuvas pasikeliame į Punta Helbronner (3462 m.v.j.), apsistojame rifugio Torino (3375 m.v.j.). Poros valandų aklimatizacinis žygis ledynu Glacier du Géant.

2016-09-27 aklimatizacinis kopimas į Aiguilles Marbrées (3535 m.v.j., aukščio skirtumas ~230 m.) Traverse maršrutu. Laisvas laikas Punta Helbronner (3462 m.v.j.) keltuvo stotyje.

Įkopimo eiga:

7:30

Rifugio Torino

Išeiname prašvitus. Anksčiau išeiti galima, bet nebūtina, nes saulė ant uolinio maršruto patenka tik po pietų. Kopiant vasarą, ankstyvas išėjimas duotų daugiau saugumo lipant „Dantenomis“.

7:30-8:38

Priėjimas ledynu

Iš Torino trobelės einame ledynu link Aiguilles Marbrées šiaurinio kampo. Apeinant Aiguilles Marbrées iš šiaurės, ledynas nusileidžia apie 70 m. žemiau starto vietos. Toliau kylame į šiaurės rytus vis statėjančiu šlaitu. Jei nebuvo didelio snygio, takas lengvai atsekamas. Kylant į šlaitą, sukam į kairę, link siauro kuluaro pradžios. Artėjant prie kuluaro, kertam ledyno plyšį sniego tiltu. Prie pat uolų, pasirenkam pereiti bergšrundą šiek tiek kairiau kuluaro. Iki kuluaro grįžtame traversuodami uolų pakraščiu. Katės, lazdelės, ledkirtis. Lazdeles palikom prieš kertant bergšrundą.

8:38-10:05

„Dantenos“ (Gencives), mišrus reljefas (sniegas-uola)

Apatinė kalno dalis vadinama „Dantenomis“. Objektivus pavojus dėl yrančių uolų, ypač atšilus ir nuėjus nuo maršruto. Dantenų pradžioje lipame kuluaru link ryškaus rausvo žandaro, iki balnelio (žandaras lieka kairėje). Kuluaro pradžioje byranti morena (dažniau laikytis kairio kranto, lipančiajam dešinėje). Toliau sniegas ~55°-60° iki balnelio. Ant balnelio sukame į dešinę, peties link. Lipant laikomės neryškios keteros, arčiau krašto. Pradžioje, sniegas ir smulkios uolos ~45°-55°. Aukščiau, stambios uolos, kurias apeiname iš kairės. Sudėtingumas uolomis I-II UIAA. Reikia būti atidiems, yra nestabilių ir tiesiog „padėtų“ didelių uolų. Grįžtame atgal ant keteros (sekti turus). Pasiekę didžiulius gelsvus žandarus, sukame kairėn, traversuojame šlaitą, žandarus apeiname iš Italijos pusės. Tada sniego šlaitu lipame ant peties, padengto sniego kupolu, vadinamo „Valgomuoju“ (Salle à Manger). Katės, ledkirtis.

10:05-10:50

„Valgomasis“ (Salle à Manger)

Priėję prie „Danties“ pietinės sienos, paliekame kates, ledkirčius, ledo varžtus. Užkandame, pailsim, pasiruošiam įrangą uoliniam lipimui. Neskubam startuoti, laukdami kol saulė apšvies maršrutą. Nesitikėjome tokio ilgo lipimo.

10:50-16:17

Uolinis maršrutas

Nuo pietinės danties sienos sniego šlaitu keletą metrų leidžiamės į vakarų pusę. Palei sieną įtvirtintas turėklas, traversuojame kelis metrus. Uolinio maršruto pradžia - į viršų-kairėn. Šioje vietoje senasis maršrutas yra nubyrėjęs, naujai įrengta fiksuota virvė. Viename žingsnyje buvo apkrauta fiksuota virvė. Lipam ~15 m. Įrengta stotis. Toliau - trad. lipimas ~30 m. mažu kuluaru į viršų-kairėn. Saugos taškų nėra. Sniegas ant uolų neleidžia greitai lipti ir įrenginėti saugos taškus. Kur tik įmanoma, lipam su pirštinėmis. Pabaigoje yra paliktas „friendas“. Iš kuluaro išlipam ant lentynėlės pietvakarių pusėje. Ant lentynėlės pilna sukietėjusio sniego. Virš galvos, Burgener plokštės. Fiksuotos virvės pradžia. Smulkesni ir nevertikalūs plyšiai pripildyti sukietėjusio sniego, braukiant ranka ar koja sniegas nenusubraukia. Krapštom sniegą ieškant už ko kabintis ir kur statyti kojas. Krapštom su pirštine, jei kybiai maži, lipam be pirštinių. Stotis darome daug dažniau nei lipant normaliomis sąlygomis. Saugos taškus darom ne tik į fiksuotą virvę tvirtinimo vietas, bet ir rišant kilpą ant fiksuotą virvę. Maršrutas kyla plokštėmis į viršų, pasuka šiek tiek kairėn, vėl grįžta arčiau vidurio, tada suka į kairę ant vakarinės keteros, iš ten, traversuoja per visą sieną ant pietvakarinės keteros. Dėl užsnigusių plyšių, techniškai sudėtingiausia vieta buvo prieš išeinant ant vakarinės keteros. Čia lyderis vienam žingsniui apkrovė fiksuotą virvę. Fiziškai sunkiausia vieta buvo lipant pietvakarinės keteros kaminu. Išlipant ant lentynėlės čia taip pat lyderio buvo apkrauta fiksuota virvė. Kamino pabaigoje fiksuota virvė baigiasi. Toliau, tradicinio lipimo atkarpa be įrengtų saugos taškų. Čia jau lengviau nei apačioje ir saulė jau labiau šildo. Pirštinių jau nenaudojame. Pasiekiamo žemesniąją viršūnę (Pointe Selle, 4009 m.). Nuo jos, kelis metrus leidžiamės loviu balno link. Iki balno dar keli metrai sienelės. Greičiau būtų nulipinėti laisvu laipiojimu, bet esame pavargę, nerizikuojame, pasinaudojame įrengtu žiedu nusileisti virve. Trumpas travesras iki pagrindinės viršūnės. Lipant į ją, saugos organizavimui naudojame įrengtą fiksuotą virvę. Ant pagrindinės viršūnės (Pointe Graham, 4013) įrengta Marijos statulėlė. Statulėlės galva prakirsta žaibo-priminimas apie pavojus blogu oru. Labai trumpa foto sesija. Ant Pointe Selle pasirodo mus besivejantys du prancūzų alpinistai. Tą dieną į „Dantį“ daugiau niekas nelipo. Reikia skubėti žemyn.

16:19-18:12

Nusileidimas iki „Valgomojo“

Nuo Pointe Graham pradėdam leisti laisvu laipiojimu į balno pusę. Toliau, pasinaudojame įrengtu žiedu nusileisti virve iki balno. Balnu travesras iki Pointe Selle. Ant pietinės sienos žemiau Pointe Selle yra lentynėlė su gerai įrengta nusileidimo stotimi. Teoriškai žinome, kad turint 50 m. galima nusileisti per tris kartus. Pirmas nusileidimas yra apie 46 m., dar pora metrų išsimeta virvių surišimui. Rizikinga, kai nežinai tikslaus kelio. Pasinaudojame tarpine nusileidimo stotimi (~23 m.). Tačiau ši stotis yra per daug dešinėje (žiūrint į uolą). Iš jos neįmanoma normaliai pasiekti planuotos stoties (ji yra kairėje, žiūrint į uolą). Įdėję pastangų ir sugaišę papildomo laiko, pasiekiamo planuotą, gerai įrengtą nusileidimo stotį. Toliau sustojame visose gerai įrengtose nusileidimo stotyse. Iš viso iki „valgomojo“ padarėme penkis nusileidimus.

18:12-20:30

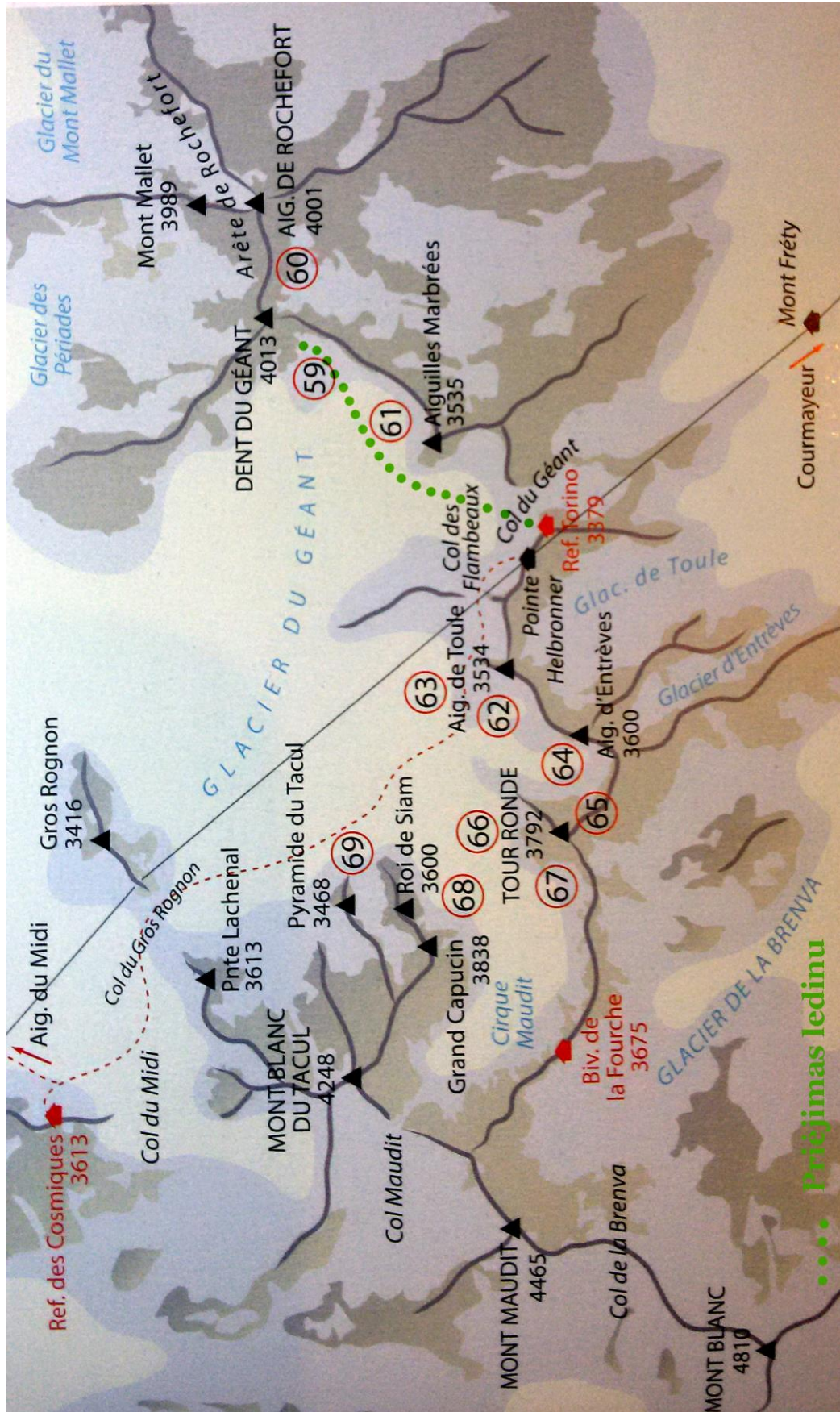
Nusileidimas „Dantenomis“ ir ledynu iki rifugio Torino

Susirenkame prie pietinės Danties sienos paliktą įrangą. Susipakuojame uolinio laipiojimo įrangą, pasiruošiame leidimuisi mišrių reljefu ir ledynu. Skubame kirsti bergšrundą šviesoje. Nusileidimui taką atsekame lengvai. Šaltis išsilaikė, todėl papildomų problemų leidžiantis „Dantenomis“ nekyla. Bergšrundą, blėstačioje šviesoje, pavyksta pereiti tiesiai po kuluaru. Leidžiantis ledynu, sparčiai temsta. Į Torino trobelės kiemą išengiame be prožektorių, bet orientuodamiesi tik į jos šviesas.

Nuotraukos ir schemas

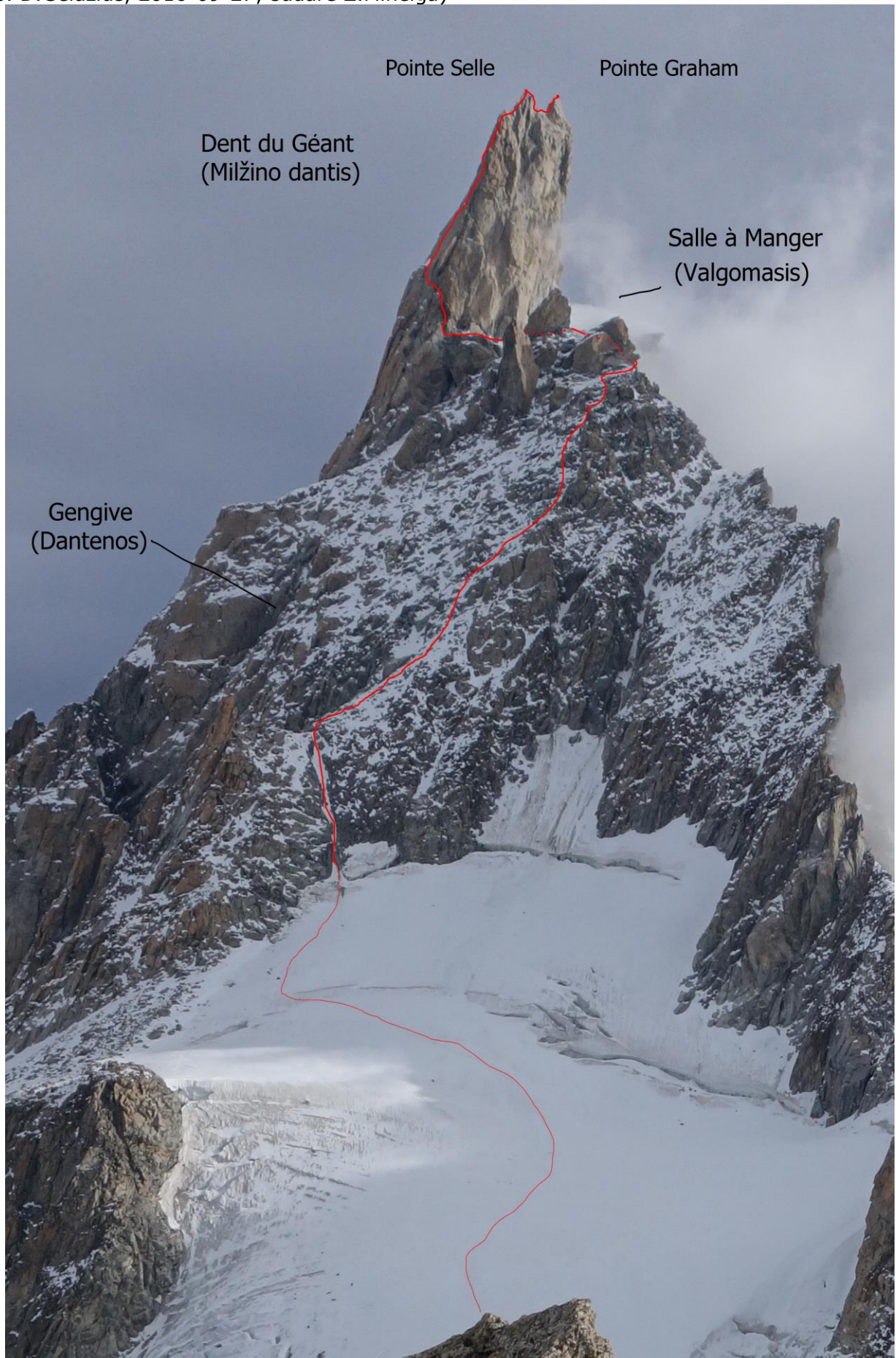
Kalną rajono žemėlapis

(šaltinis: Rock&Ice-Mont Blanc classic & plaisir-Marco Romelli-2015)

Priejimas ledinu

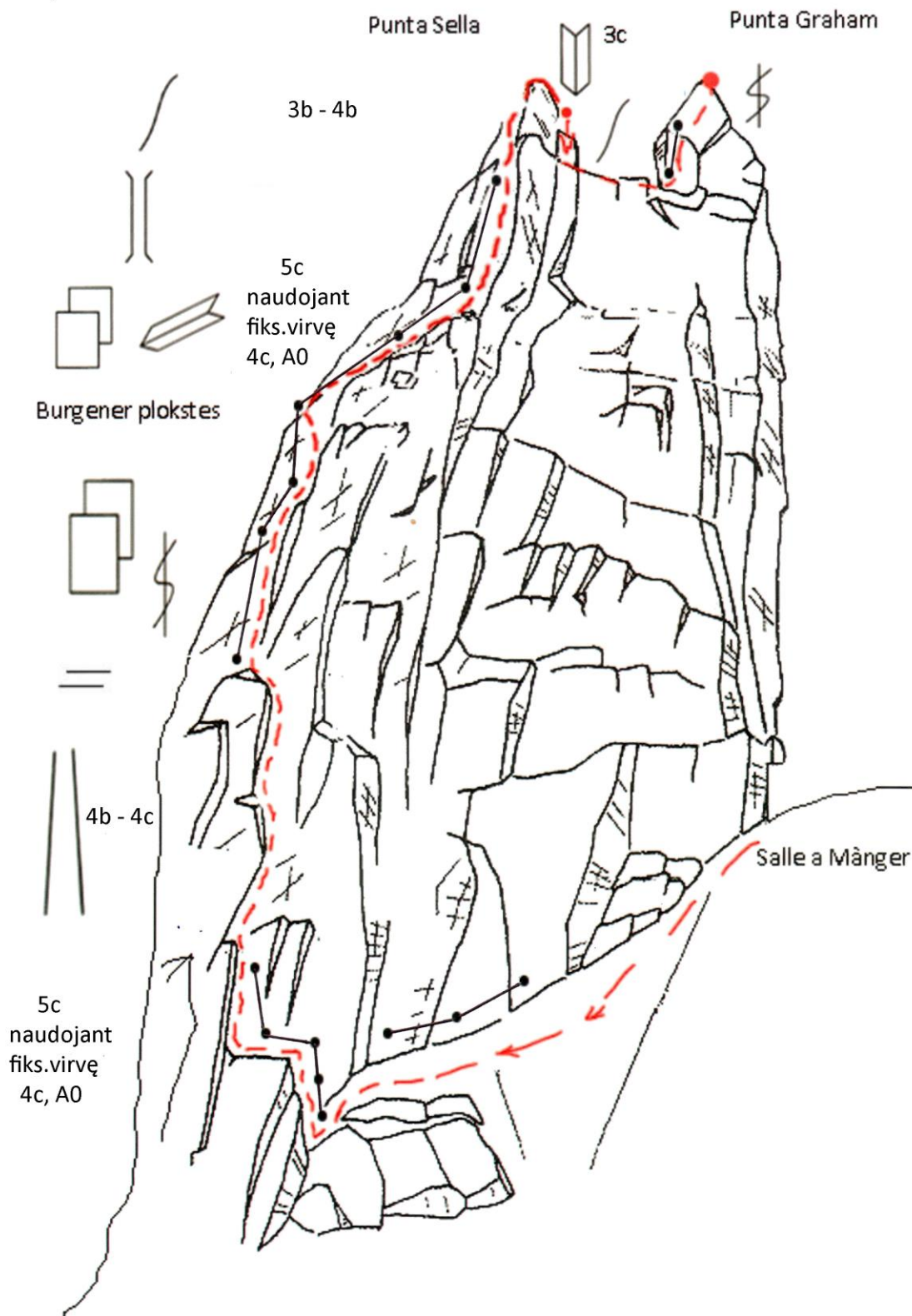
Bendras kalno vaizdas su pažymėtu maršrutu
(foto. D.Gelažius, 2016-09-27; sudarė Ž.Minelga)

Maršruto profilio schema ir maršruto schema UIAA simboliais

(sudarė Ž.Minelga; panaudotas piešinys iš <http://aupabicho.blogspot.lt/2007/02/dent-du-geant-via-geant-branche.html>)

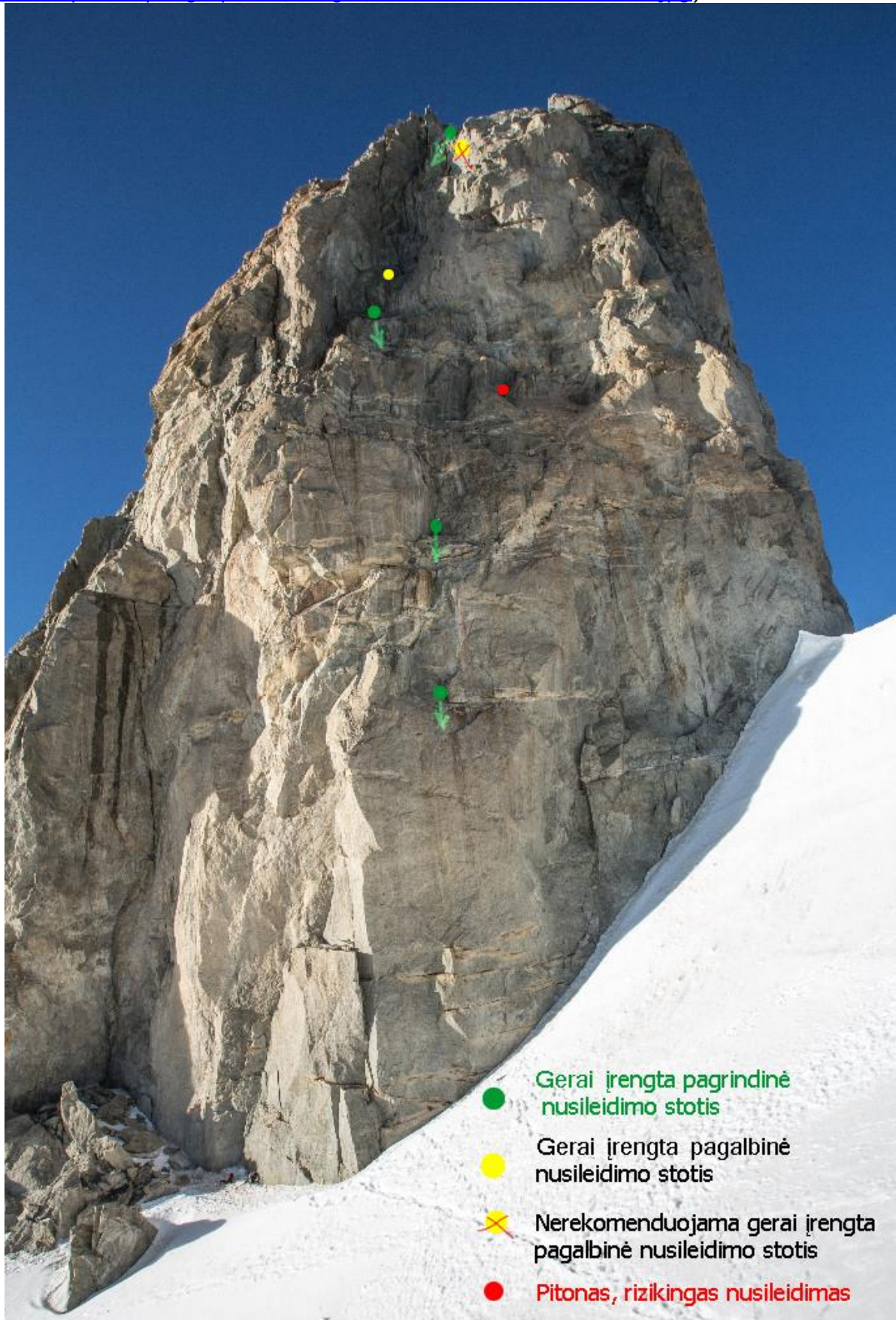
Dent du Géant

Nusileidimui virve įrengtų stočių schema

(sudarė Ž.Minelga; panaudota nuotrauka iš

http://s.camptocamp.org/uploads/images/1413977165_349075585BI.jpg)

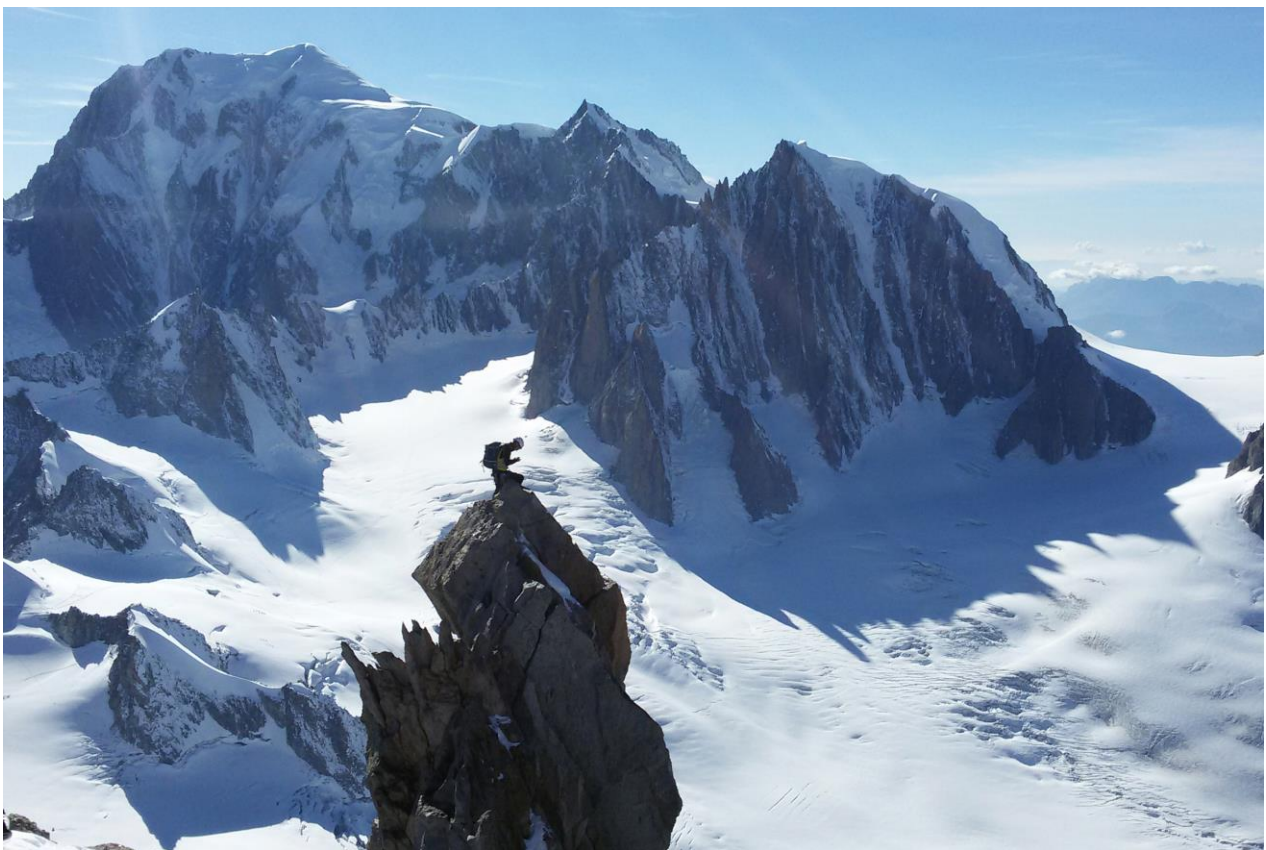

(Paliktų pitonų yra daugiau, tačiau tikslios vietos neprisimenu)

Uolinė maršruto dalis

(foto. D.Gelažius, 2016-09-28) Burgener plokštės. Stotis fiksuotos virvės tvirtinimo vietoje. Sudėtingiausios atkarpos dar priešakyje- plokščių viršuje.

(foto. Ž.Minelga, 2016-09-28) Pointe Selle. Paskutinis etapas. Žvilgsnis nuo Pointe Graham.

Nuotrauka su dalyviais ant viršūnės arba maršruto pabaigoje

(foto. D.Gelažius, 2016-09-28) Ant viršūnės.

(foto. D.Gelažius, 2016-09-28) Vaizdas nuo viršūnės į Mer de Glace.

Pastabos

Maršruto saugumas

Uolinė maršruto dalis saugi.

Objektyvus pavojus lipant ir leidžiantis „Dantenomis“ – judanti uoliena, laisvi uolos luitai. Būti Atidiems! Mūsų lipimas buvo saugesnis dėl nusitovėjusios minusinės temperatūros. Tačiau vis tiek maršrute susidūrėme su „gyvais“ uolos luitais.

Per ledyną takas išmintas. Plyšį ir bergšrundą pavyko kirsti nesunkiai.

Panaudota įranga

Ėjimui per ledyną, kiekvienam: katės, ledkirtis, du ledo varžtai, dvi atotampos, dvi kilpos, čiuptukas, T-blokas. Ryšio virvė.

Kopimui „Dantenomis“: katės, ledkirtis, ryšio virvė.

Uoliniam kopimui: dviguba 50 m. virvė (twin), 8 atotampos, vidutinių „friendų“ rinkinys (Wild Country 0.5, 0.75, 1, 2) Tricam Evo rinkinys (Camp 0.25, 0.5, 1, 1.5), keletas 60 cm. kilpų.

Kiekvienam: saugojimo-nusileidimo įrenginiai, savisaugos kilpos, karabinai.

Rekomendacijos

Kopimui į Dent du Géant reikalinga giedra ir be vėjo diena. Oro sąlygos ypatingai svarbios antrą dienos pusę, kai lipamas uolinis maršrutas, nes tik po pietų saulė apšviečia Burgener plokštes.

Jei tik leidžia oro sąlygos-naudoti laipiojimo batelius. Su bateliais lipimas būtų malonus.

Skirtinguose aprašymuose pateikiami šiek tiek skirtingi nusileidimo variantai ir iliustracijos. Galima padaryti klaidų. Žemiau pateikiamos mūsų rekomendacijos.

Jokiu būdu nesileisti tiesiai nuo Pointe Graham. Pradinė nusileidimo stotis yra žemiau Pointe Selle, pietų pusėje, ant lentynėlės.

Nusileidimui nenaudoti stoties dešinėje pusėje (žiūrint į uolą) ~23 m žemiau pradinės stoties. Tai gerai įrengta pagalbinė stotis, bet ji yra per daug dešinėje (žiūrint į uolą). Iš jos, įprastai leidžiantis, nepavyks pasiekti pagrindinių stočių, jos yra per daug į kairę (žiūrint į uolą).

Iš pradinės stoties leistis ~46 m, kaip tik įmanoma, laikantis kairės pusės (žiūrint į uolą). Tik pradėdant leisti nereikia sekti griova, kuri veda dešiniau (žiūrint į uolą). Reikiama stotis yra kairėje pusėje (žiūrint į uolą) ant patogios lentynos, žemiau stataus kampo. Jei nuo nusileidimo pradžios nepakankamai laikytis kairės pusės, galima pakibti ore be atramos, toli nuo lentynos ir nuo sienos.

Žemesnės dvi stotys įrengtos beveik virvės kritimo linijoje. Iš viso, keturi nusileidimai (žiūrėti nusileidimo schemą, žali taškai).

Kontaktinė informacija

Darius Gelažius

El. paštas: dariusgelazius@gmail.com

Žygintas Minelga

El. paštas: zygintasm@gmail.com

